

DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji:
BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61
Telefon: 21 4246

wychodzi codziennie
(prócz niedziel i świąt)

Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4206

EKSPEDYCJA: „Naród“, Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 2,21 mk
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. mies.
Zamówienia u listonosza najpóźniej do
25-go każdego miesiąca
Obecnie obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV

Na Poniedziałek, dnia 18 kwietnia 1938 r.

Nr. 88

Zyczenia poprzez ocean

dla Polek w Ameryce

40-lecie Związku Polek w Stanach Zjednoczonych

W roku bieżącym Związek Polek w Stanach Zjednoczonych A. P. — największa i naczynniejsza organizacja kobieca — obchodzi 40-lecie swego istnienia.

Z okazji tego jubileuszu podajemy poniżej artykuł, kreślący działalność narodową Polek w Ameryce.

Redakcja.

Ogólny dorobek Polactwa w Stanach Zjednoczonych w znacznej mierze jest zasługą kobiet. One to, przybywszy na ziemię Waszyngtona stanęły na straży polskiego posiadania, strzegąc przy tym wiary i języka swych Ojców.

Wcześniej też w umysłach kobiet tkwiła myśl założenia organizacji kobiecej, która by skupiła w swych szeregach wszystkie kobiety — Polki dla pracy społeczno-narodowej. Początki starań sięgają już 1884 r., kiedy to w Chicago powstaje towarzystwo żeńskie pod nazwą „Grosz Polski“, które powzięło sobie za zadanie zbieranie funduszy na wykupywanie ziemi ojczyzny z rąk pruskich. Towarzystwo to istniało jednak zaledwie kilka miesięcy.

Dopiero w 1898 r. powstało pierwsze ogniwo dzisiejszej organizacji. Od razu dzielne Polki wstąpiły na właściwą drogę. I choć początki były trudne, a założycielki miały wiele trudności do pokonania, to jednak Związek Polek zyskiwał coraz więcej zwolenniczek budząc jednocześnie uznanie wśród szerszych mas wychodźstwa. Polki, zorganizowane w Związku wiernie służyły narodowi. Jeszcze w czasach dla Polski najcięższych, w chwilach zawieruchy wojennej — nie szczędziły grosza, by pomóc w walce o niepodległość.

Dziś Związek Polek liczy blisko 70 000 członkiń, a majątek jego wynosi około 5 milionów dolarów. Cała organizacja podzielona jest na obwody stanowe. Wszędzie zaś główny nacisk położony jest na zachowanie polskości w młodym pokoleniu. Rozumieją Polki do-

brze, że młodzież zrodzona już na ziemi amerykańskiej mniej interesuje się Polskością, zaniedbuje język i obyczaje ojczyzny. To też kobieta-Polka w Ameryce w programie swych prac wiele miejsca poświęca tej tak ważnej sprawie, jaką jest czuwanie nad młodym pokoleniem.

Przygotowując młode pokolenie na specjalnych kursach i w domu — do pracy narodowej — do pracy w służbie Polskością, Rodaczki nasze w Ameryce spełniają najdonioślejszą rolę.

Daladier likwiduje falę strajków

Senat również za nowym rządem — Robotnicy w państwowych zakładach lotniczych już pracują

FARYZ. — Senat uchwałił rządowi premiera Daladiera pełnomocnictwa niemal jednomyślnie, bo przeciw jednemu tylko głosowi.

Z pierwszej swojej wielkiej batalii parlamentarnej rząd premiera Daladiera wychodzi z wielkimi zwycięstwami, odniesionymi na terenie obu izb. Deklaracja rządowa w izbie deputowanych spotkała się z jednomyślnym niemal przyjęciem. Ustawa o pełnomocnictwach uzyskała głosy od skrajnej lewicy do części prawicy, bowiem tylko skrajna prawica nie głosowała za nimi, powstrzymując się od głosu.

Niektóre dzienniki paryskie, stwierdzając z radością i zadowoleniem ten wynik, wskazują, że rząd uzyskał dla swej deklaracji w izbie deputowanych 99,30 proc. wszystkich głosów parlamentu, co jest porównywane z wynikami plebiscytu niemieckiego. Prasa przyjęła zwycięstwo rządu niemal jednomyślnie z dużym zadowoleniem i pochwałami dla premiera. Na prawicy tylko dziennik „Epoque“ uważa to jednomyślne głosowanie za „objaw braku odwagi cywilnej i obłudzie deputowa-

Cele, jakie postawił sobie Związek Polek w Ameryce, zostają wypełniane. Dowód, że ta największa organizacja kobieca w Ameryce stoi na zdrowych fundamentach.

Członkinie Związku postępują stale według następującego przykazania: „Związek nasz pozostanie silną twierdzą Polskością, pozostanie on Związkiem nie tylko pomiędzy Polkami zamieszkującymi Amerykę, ale żywym węzłem pomiędzy ich sercami, a ojczystym krajem.

nych“, a na lewicy tylko socjalistyczne pismo „Populaire“ czyni szereg kwaśnych uwag o nowym rządzie. Poza tymi dwoma głosami cała prasa paryska jednomyślnie gratuluje premierowi wielkiego zwycięstwa odniesionego w parlamencie i w oczach opinii publicznej.

Wynik debat w obu izbach ustawodawczych stwarza dla rządu premiera Daladiera korzystny start. Jednak ważniejszym od głosowań parlamentu, którego nastroje łatwo ulegają zmianom, jest olbrzymi sukces rządu w dziedzinie opanowania fali strajkowej.

Strzały w parlamencie duńskim

Nieudały zamach na ministra Sprawiedliwości

LONDYN. — Reuter donosi z Kopenhagi: dokonano zamachu na życie ministra Sprawiedliwości Steinecke. Młody człowiek, nieznanego dotychczas nazwiska, oddał do ministra dwa strzały rewolwerowe z galerii parlamentu. Oba strzały chybiły. Sprawcę za-

Jeszcze podczas obrad izby deputowanych ogłoszony został komunikat oficjalny o arbitrażu, wydanym przez generalnego sekretarza ministerstwa obrony narodowej, gen. Jucomefa, likwidującym strajk w upaństwowionych zakładach lotniczych. Posanowienia tego arbitrażu wywołały tym większe uznanie, że przyznając 7 proc. podwyżkę robotnikom, wprowadzają jednocześnie powiększenie godzin pracy tygodniowej z 40 na 45 z tym, że te 5 nadgodzin będą płacone według tych samych stawek, co godziny normalne, a nie według stawek podwyższonych, któreby podrażały produkcję i zmniejszały znaczenie przedłużenia godzin pracy.

Po tym orzeczeniu, które likwiduje strajk w upaństwowionych zakładach lotniczych, rząd uzyskał niemal jednocześnie zgodę przedsiębiorców i robotników przemysłu metalurgicznego na zastosowanie procedury rozjemczej z tym, że w razie nie osiągnięcia porozumienia między arbitrami obu stron do środy wieczorem, rząd wyznaczy swego superarbitra, którego orzeczenie będzie bezapelacyjne.

W ten sposób cała wielka fala strajków szkodzących akcji dozbrojenia Francji, a obejmujących 150 tys. robotników w okręgu paryskim i wywołujących poważny ferment i niepokój, została nie tylko zahamowana, ale prawdopodobnie do wtorku poświętecznego dojdzie do uruchomienia wszystkich fabryk.

Jest to sukces rządu, donioślejszy od głosowań parlamentarnych.

Ważnym bardzo momentem, ułatwiającym prace obecnemu rządowi, jest rozpoczęcie przez parlament ferii wielkanocnych, które przedłużają się ze względu na następujące po świętach obrady sejmików departamentalnych do końca maja. Rząd uzyskuje zatem pełnych 6 tygodni, w czasie których będzie mógł spokojnie pracować.

Komintern dąży do utworzenia Frontu Ludowego w Anglii

MOSKWA. — Prezydium komitetu wykonawczego Kominternu wystosowało nową instrukcję do komunistycznej partii Anglii, ustalającą nową strategię wobec zwrotu politycznego w tym kraju.

Instrukcja zaleca utworzenie w Anglii za wszelką cenę Frontu Ludowego, obejmującego ugrupowania lewicowe, t. zn. komunistów, Labour Party, niezależnych socjalistów i związki zawodowe, organizowanie strajków politycznych wśród górników angielskich, jako protestu przeciw układowi z Włochami oraz ostatniej nocy rządu brytyj-

skiego do Ligi Narodów w sprawie uznania Imperium Włoskiego.

W myśl instrukcji centralny komitet komunistycznej partii Anglii wystosował obszerny memoriał do kierownictwa angielskich związków zawodowych oraz do przywódców Labour Party. Dzisiejsze dzienniki moskiewskie donoszą, iż mogą się już toczyć rokowania w sprawie utworzenia Frontu Ludowego w Anglii.

LONDYN. — Rada narodowa Labour Party odrzuciła propozycję utworzenia Frontu Ludowego.

Trzęsienie ziemi w Londynie

LONDYN. — O 8-ej rano nawiedziło Londyn trzęsienie ziemi. Mieszkańcy w dzielnicy Stepney obudzeni z głębokiego snu, wybiegli z przerażeniem na ulicę. W przeszło 100 domach robotniczych tej dzielnicy meble zostały połamane, szkło potłuczone, a lampy

uliczne powyginały się. Wstrząsy trwały 8 minut. Fakt, że trzęsienie w Londynie ograniczone było tylko do malej części dzielnicy Stepney, tłumaczone jest tym, że pod obszarem nawiedzonym przez trzęsienie, znajduje się zapadlina.

Aresztowanie 2 szpiegów w Szwecji

SZTOKHOLM. — Sensację wywołało tu aresztowanie 2-ch młodych robotników zakładów metalurgicznych Fagersta pod zarzutem działalności szpiegowskiej na rzecz jednego z państw europejskich. Robotnicy ci mieli podob-

no dostarczyć poselstwu tego państwa sekret stopu metalu Seco. Poselstwo, jak wynika z zeznań aresztowanych, wypłaciło im za to 800 do 900 koron szwedzkich.

Edward Daladier

na tle sytuacji politycznej Francji

Sto piąty rząd Trzeciej Republiki został utworzony w okolicznościach zgoła wyjątkowych. Na narodzenie jego oczekiwano już od miesiąca. Właściwie cały okres trwania ostatniego gabinetu Bluma był jednym pasmem domyslników, planów, przepowiedni co do obecnego rządu. Na tle wołania centrum o silny rząd, na tle czarnych orazów malowanych przez prawicę na wypadek gdyby utrzymał się front ludowy, wreszcie wobec rosnącego zaniepokojenia lewicy, coraz bardziej opanowywaną przez komunistów — Edward Daladier wyrósł na męża opatrzniciowego.

Przeżywszy żartobliwie Napoleone-m radykałów (istotnie głowa jego przyrodzona cesarza) Daladier zrozumiał, że nadesza jego chwila. Ostrożniejszy tym razem niż przed czterema laty, gdy po kilku dniach musiał ustąpić na skutek trwających zajęć uciążliwych w związku z serą Stawiskiego, przygotował sobie przede wszystkim starannie grunt. Jeszcze w dniach Anschlussu nie zabiegał o sterzadów, wołając by gabinet Bluma rozbił się ostatecznie.

Byk z Camargie (jak widzimy nie brak mu przewisk świadczą one w każdym razie, że chwilk jest nieprze-ciętny) powściągnął swój temperament i w dalszym ciągu zajmował się obroną narodową, wiedząc, że to dziedzina wymagająca największego starania, ale też i najłatwiej dająca człowiekowi, który się nią zajmuje, nimb wielkiego patrioty. A zaśluga Daladiera na tym polu są niemałe. Jest jednym z współtwórców linii Maginota.

Równie ostrożna była gra obecnego premiera w ostatnich dniach istnienia ustępującego gabinetu. — Rząd Bluma musiałby odejść o kilka dni wcześniej, już w Izbie Deputowanych, gdyby Daladier nie wpłynął na swoją partię, nakłaniając ją do niepoberania żadnej decyzji i pozostawienia wolnej ręki posłom. Zwalenie winy za rozbięcie frontu ludowego na senat umożliwiło Daladierowi pertraktacje o wejście socjalistów do nowego gabinetu. Próby te się zresztą nie powiodły. Rząd zjednoczenia — od Bluma do Paul Reynaud, byłby ukoronowaniem wysiłków Daladiera. Jednak i w składzie obecnym gabinet może liczyć na neutralność przynajmniej częściową socjalistów, a w niektórych wypadkach na poparcie.

W każdym bądź razie gabinet, który przedstawił się we wtorek w Izbie zdobył sukces większością 508 głosów, podczas głosowania nad wnioskiem o pełnomocnictwa. Należy sądzić, że w myśl francuskich obyczajów parlamentarnych gabinet otrzyma pewien okres czasu na „wykazanie się“.

Jak wyglądają zatem realne widoki pracy gabinetu?

Troskę największą budzi sytuacja wewnętrzna, a więc rozszerzające się strajki w przemyśle metalowym. Walka z nimi jest tym trudniejsza, że socjaliści w dużej mierze stracili już swój wpływ na masę.

Sprawila to gwałtowna agitacja komunistów w związku z sytuacją w Hiszpanii. Ta właśnie okoliczność będzie jednym powodem więcej dla którego socjaliści nie będą nowemu premierowi robili trudności, pozwalając mu okazać energię w załatwieniu konfliktów społecznych. Nie trzeba też zapominać, że ideowo Daladier jako „lewy radykał“ nie jest tak bardzo odległy od „prawego socjalisty“ Bluma. W każdym bądź razie zamiłowany kierownik obrony narodowej nie będzie żartował z robotnikami uprawiającymi sabotaż fabryk przemysłu wojennego. Zachowanie przez premiera teki ministerstwa obrony narodowej świadczy o tym wymownie.

Drugim ważnym problemem są finanse. Tu Daladier obstarwił się na wszystkie boki. Prócz ministra finansów Marchandeau i wicepremiera Chau-tempa, do gabinetu wchodzi takie sprawy finansowych jak George Bonnet, o którym niedawno (za rządu Chau-tempa) mieliśmy okazję szeroko pisać i Paul Reynaud mający opinię wybitnego znawcy finansów.

Wreszcie sprawy zagraniczne. Powołanie na ministra tego resortu p. Ge-

Powrót do współpracy

Zaproszenie ministra Ciano do Londynu — Zapowiedź wizyty premiera Daladiera i ministra Bonnet'a w stolicy Wielkiej Brytanii

LONDYN. — Odbyło się dwugodzinne posiedzenie gabinetu brytyjskiego, poświęcone przeważnie polityce granicznej oraz kwestii zbiorczej brytyjskich.

Rząd zdecydował przyjąć wykonanie planu zbrojeń powietrznych nie tylko przez wzmocnienie produkcji, ale również przez zakup samolotów, motorów lotniczych i części zapasowych w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.

Zastępca ministra lotnictwa, lord Winterton oznajmił w Izbie Gmin, że rząd rozważa możliwość dokonania w Ameryce większych zakupów samolotów.

Gabinet zaaprobował następujące przedstawione mu projekty reaktacji układu angielsko włoskiego oraz uchwalił aprobaty dla nieoficjalnej wizyty ministra wojny Hore-Belisha w Rzymie. Ustalono, że Hore-Belisha osobiście przedstawi Mussoliniemu zaproszenie rządu brytyjskiego dla min. Ciano. Rząd brytyjski proponuje wizytę ministra Ciano w Londynie na początek lipca, gdyż do tego czasu załatwiona będzie sprawa uznania suwerenności Włoch nad Abesynią, zakończy się wojna w Hiszpanii i przeprowadzone zostanie wywłaszczenie granicy między Sudanem i Abisynią. Wtedy wytworzy się atmosfera, sprzyjająca wizycie min. Ciano w Londynie.

Przewidziane jest, że układ o wytyczeniu granicy zawierając będzie również umowę o wspólnej eksploatacji gospodarczej, lub o podziale sfery wpływów gospodarczych między W. Brytanią i Włochami na obszarach, których wyznaczona granica będzie dotyczyła. Umowa taka otwierałaby możliwości brytyjskiej pomocy finansowej dla tych obszarów.

Na posiedzeniu rady ministrów dano wyraz przekonaniu, iż Włochy z chwilą zakończenia wojny w Hiszpanii istotnie wycofają swe siły wojskowe z półwyspu Iberyjskiego i posiadłości hiszpańskich. Pewne nadzieje na przywrócenie wpływów brytyjskich w Hiszpanii pokładane są w rządzie Portugalii. To też należy się spodziewać, że W. Brytania podejmie w najbliższych miesiącach wszelkie możliwe wysiłki, aby wzmocnić węzły sojuszu brytyjsko-portugalskiego.

Co się tyczy stosunku do nowego rządu Francji, dyskusja na posiedzeniu rady ministrów wykazała jednomyślnie i głębokie zadowolenie z powodu sukcesu premiera Daladier. Gabinet brytyjski uważa najściślejsze

współdziałanie z rządem Daladiera za nieodzowne i jest zdecydowany udzielić mu jak najdalej idącego poparcia. Wzajemnie rząd brytyjski oczekuje, że gabinet Daladiera okaże większe niż rząd Bluma zrozumienie dla polityki Chamberlaina. Premier Chamberlain spodziewa się przede wszystkim poparcia ze strony Francji w Genewie przy próbach trywaniu sprawy uznania Imperium Włoskiego. Premier Chamberlain oczekuje również, że rząd Daladiera przychylnie odniesie się do porozumienia włosko-brytyjskiego i skorzysta z niego, by przystąpić do poprawy stosunków między Francją a Włochami.

Relikwie św. Andrzeja Boboli przekazane Warszawie

MIASTO WATYKANSKIE. — Kardynał sekretarz stanu Pacelli przesłał na ręce ks. kardynała Aleksandra Kakowskiego pismo z dn. 8 b. m. następującej treści:

„Najwyższy Pasterz przyjął do wiadomości pismo Waszej Eminencji z dn. 15 marca b. r., w którym z pobożnością i czcią wyraził prośbę, aby relikwie Andrzeja Boboli, który wkrótce ma być wyniesiony na ołtarze, były przekazane dla stołecznego miasta Warszawy.

Uwzględniając prośbę Waszej Eminencji jak również i przetożonego ge-

Wreszcie, ponieważ premier Daladier i minister Bonnet znani są jako zwolennicy nieinterwencji w Hiszpanii, premier Chamberlain liczy na zgodną politykę brytyjsko-francuską wobec rozwoju wydarzeń w Hiszpanii.

Spodziewają się tu przyjazdu premiera Daladiera i ministra spraw zagr. Bonnet'a do Londynu jeszcze przed majową sesją Rady Ligi. Przy tej sposobności rząd brytyjski zamierza przedstawić rządowi francuskiemu wyniki rokowań włosko-brytyjskich i przeprowadzić narady co do dalszej współpracy między Londynem, Paryżem i Rzymem.

RZYM. — Hr. Ciano odbył rozmowę z ambasadorem W. Brytanii lordem Perth. W toku rozmowy uzgodniono procedurę podpisania układu włosko-angielskiego.

W kołach dobrze poinformowanych utrzymują, że podpisanie układu nastąpi w sobotę.

Sytuacja strajkowa we Francji

PARYŻ. — Sytuacja strajkowa w Paryżu nie uległa zasadniczej zmianie. Szereg mniejszych fabryk przyłączył się do strajku, w kilku natomiast fabrykach praca została podjęta. Ilość strajkujących wynosi ponad 140 tys.

Rząd nie wydał jeszcze żadnych dycedujących zarządzeń, ze względu na to, że w myśl tradycji francuskich, rząd obejmuje całkowicie władzę dopiero po uzyskaniu od Izby Deputowanych wotum zaufania.

W kołach parlamentarnych wyrażają przekonanie, że rząd będzie się starał, aby we wtorek poświęcony fabryki metalurgii podjęły w pełni pracę. Jeżeli to się rządowi uda, to podniesie swój autorytet nie tylko na terenie par-

lamentarnym, ale i w całym kraju. Niepowodzenie w tej dziedzinie stworzyłoby natomiast dla rządu bardzo poważne trudności również na terenie parlamentarnym, grożąc rozprzężeniem się nowej, a niezbyt jeszcze skoordynowanej większości.

PARYŻ. — W wyniku przeprowadzonych rokowań między rządem, pracodawcami i robotnikami strajk w fabrykach przemysłu lotniczego został zlikwidowany. Robotnicy powrócili do pracy.

PARYŻ. — Zakończenie strajku w przemyśle lotniczym okręgu paryskiego zostało potraktowane jako poważny sukces nowego rządu. Robotnicy, pracujący w zakładach lotniczych, zgodzili się oswohodzić natychmiast okupowane zakłady oraz zgodzili się na przedłużenie czasu pracy z 40 na 45 godzin tygodniowo wzamian za 7 proc. podwyżkę zarobków.

Wśród strajkujących robotników paryskich poczyna się budzić coraz poważniejsza reakcja przeciw dwuznacznej grze komunistów, którzy rozpętali obecny strajk. W szeregu fabryk przemysłu metalowego i motorowego robotnicy domagają się przeprowadzenia głosowania w sprawie dalszego przedłużania strajku. Na terenie wielkich zakładów samochodowych „Renault“ cały personel biurowy i starszy personel techniczny w liczbie 4 tys. ludzi stawili się dziś do pracy.

Niemniej przeto organizacje zawodowe, jak związek zawodowy metalowców, a jeszcze bardziej unia związków zawodowych okręgu paryskiego obsadzona całkowicie przez komunistów, starają się pod pozorami solidarności ze strajkującymi pracownikami, rozciągnąć akcję strajkową na dalsze zakłady przemysłowe. To też równocześnie z podjęciem pracy przez fabryki przemysłu lotniczego strajk rozszerzył się na inne zakłady metalurgiczne. Ta dwuznaczna działalność związku zawodowego metalowców i unii związków zawodowych okręgu paryskiego wyraźnie wykazuje, iż za akcją strajkową stoją czynniki komunistyczne, starające się wyrzec drogą strajków nacisk polityczny na rząd Daladiera.

Rząd praski chce zaszachować mniejszości narodowe

BUDAPESZT. — „Pester Lloyd“, omawiając położenie mniejszości narodowych w Czechosłowacji, zastanawia się nad ogłoszonym niedawno tekstem ustawy o nabywaniu i pozbawianiu obywatelstwa.

Dziennik podkreśla, że w Czechosłowacji żyją obecnie w ciągłej niepewności dziesiątki tysięcy Węgrów, których sprawa obywatelstwa nie jest uregulowana, mimo, że jest to przeciwieństwo zawartym przez Czechosłowację traktatom mniejszościowym. Zdaniem dziennika, liczba osób, nie posiadających obecnie obywatelstwa, a żyjących od 20 lat w Czechosłowacji, wynosi około 90 tysięcy.

orge Bonnet, uchodzącego za zwolennika natychmiastowej normalizacji stosunków z Włochami, mówi samo za siebie.

„Napoleon radykałów“ objął ster rządów pod dobrą gwiazdą. Jeśli tylko usiłowań jego nie rozbije czerwona gwiazda podburzająca we wszystkich fabrykach do strajków okupacyjnych, Francja będzie mogła nareszcie odechnąć spokojnie, a przede wszystkim zająć należne jej stanowisko w świecie, stanowisko ostatnio nieco zaniedbane.

W związku z pytaniem, w jaki sposób rząd czechosłowacki zamierza pokierować losem tych nieszczęśliwych ludzi i jaki będzie skutek wprowadzenia w życie ustawy — dziennik, omawiając treść ustawy, zwraca uwagę na szerokie możliwości, jakie daje ona władzom czechosłowackim do pozbawiania obywatelstwa członków mniejszości, których i dotychczas władze uważały za reguły za wrogów republiki. W fakcie, że tekst ustawy opublikowany został równocześnie ze wzmocnieniem się dążeń autonomicznych mniejszości, widzi słusznie podkreślone przez prasę polską dążenia rządu czechosłowackiego do zaszachowania mniejszości.

Ustawa to oznacza nowy atak na słuszne prawa mniejszości i sprzeciwia się duchowi demokracji, podkreślanemu stale przez rząd czeski, który niedawno przez usta swego premiera zapowiedział większą tolerancję w tej dziedzinie. Kończąc, dziennik podkreśla, że normalne stosunki między państwami mogą być tylko wtedy podjęte i utrzymane, gdy wykonane zostaną lojalnie, bez ubocznych celów zobowiązania, jakie Czechosłowacja przyjęła na siebie wobec mniejszości.

Regencja w Liechtensteinie

Po przyłączeniu Austrii do Niemiec prasa zachodnio-europejska zainteresowała się losami miniaturowego księstwa Liechtenstein, ostatniej monarchii niemieckiej, liczącej ogółem 10 000 mieszkańców i zajmującej obszar 157 km. kw. Ukazywały się informacje o ruchu anszluszowym wśród ludności Liechtensteinu i o rzekomych rokowaniach przedstawicieli tamtejszej opozycji czyli stronnictwa Związku Ojczyźnianego (Vaterländische Union) z partią narodowo-socjalistyczną Rzeszy Niemieckiej. Wieści te wywołały żywe zaniepokojenie w międzynarodowych kręgach finansowych, których interesy koncentrują się w różnych imprezach i towarzystwach na terenie Liechtensteinu.

Obecnie dzienniki szwajcarskie stwierdzają, że żadne niebezpieczeństwa nie grożą małemu księstwu, związanemu ze Szwajcarią unią gospodarczą i monetarną. Przeciwnie: „pod wrażeniem losu Austrii“ — jak pisze „Neue Zürcher Zeitung“ — nastąpiły tam „dobroczynne zmiany wewnętrzne“, mające zapewnić „konsolidację państwowo-polityczną“.

Zmiany te wyraziły się w ustanowieniu regencji oraz w rekonstrukcji rządu i dopuszczeniu do władzy przywódców Związku Ojczyźnianego. Książę Franciszek I, liczący 85 lat a panujący nad Liechtensteinem od r. 1929, zrzekł się funkcji monarszych na rzecz swego wnuka stryjecznego i następcy tronu księcia Franciszka Józefa, urodzonego w r. 1906. W przeciwieństwie do poprzednika Jana II, który panował przez 71 lat, Franciszek I nie cieszył się popularnością wśród obywateli Liechtensteinu. Był on związany z Austrią przedwojenną i z dworem Habsburgów. Za zawnych czasów piastował stanowisko ambasadora austriackiego w Petersburgu. Po wstąpieniu na tron przodków był tylko gościem w Liechtensteinie. Większą część życia przeżył w Wiedniu. Nie dbając na ogół o sprawy swego państwa, sprzeciwiał się jednak postulatom następcy tronu, zmierzającym do „odmłodzenia“ życia politycznego.

Rządy spoczywały w rękach t. zw. partii mieszczańskiej. Przy ostatnich wyborach do sejmiku w Vaduz (stolica Liechtensteinu) 48 proc. głosów zdobył opozycyjny Związek Ojczyźniany, który jak się zdaje, różni się od partii rządzącej tym tylko, że reprezentuje młodszymi pokolenie. Na terenie parlamentarnym Liechtensteinu zaczęły się rozgrywać ostre starcia, przy czym posłowie Związku Ojczyźnianego wygłaszali „dynamiczne“ przemówienia, wzorowane na niemieckich przykładach narodowo-socjalistycznych.

W ostatnich dniach nastąpiła zgoda międzypartyjna pod patronatem nowego regenta księcia Franciszka Józefa. Teki w gabinecie rządowym księcia Liechtenstein, składającym się z sześciu członków (premier, wicepremier, dwóch radców rządowych i dwóch wice radców), zostały podzielone równo-

Deklaracja lojalności Polaków w Austrii

WIEDEN. — B. minister Juliusz Twardowski, prezes dotychczasowego Związku Stowarzyszeń polskich w Wiedniu, przyjęty został w towarzystwie wiceprezesa i rektora kościoła polskiego w Wiedniu ks. Skwierawskiego i członka zarządu Piwowara przez burmistrza m. Wiednia inż. Neubachera.

Minister Twardowski złożył deklarację, w której oświadczył, że mieszkający w Austrii Polacy, którzy przed wojną światową w czasie monarchii, a potem w austriackiej republice związkowej byli zawsze czynnikiem ładu i porządku, zachowają także wobec Niemiec postawę lojalną.

Burmistrz Neubacher zaznaczył w

swjej odpowiedzi, że istota narodowego socjalizmu jest poszanowanie także obcych nacjonalizmów i że wobec tego jest pewny, że pomiędzy Polakami w Austrii a reżimem nawiązana zostanie harmonijna współpraca.

Min. Twardowski zakomunikował w końcu burmistrzowi, że postanowiono utworzyć Związek Polaków dzielnicy b. Austrii, jako oddział Związku Polaków w Niemczech, przy równoczesnym rozwiązaniu wszystkich dotychczasowych stowarzyszeń polskich w Wiedniu.

Min. Twardowski przeprowadził też z burmistrzem Neubacherem rozmowę na temat historycznych pamiątek polskich na Kahlenbergu.

Abisynia i Chiny przedmiotem obrad majowej sesji Rady Ligi

GENEWA. — Opublikowany został tymczasowy porządek dzienny sesji Rady Ligi Narodów, która rozpocznie się 9 maja i której przewodniczyć będzie przedstawiciel Lotwy, minister Munters. Na porządku dziennym znalazły się

sprawa chińska, sprawa konsekwencji, wynikających z położenia istniejącego obecnie w Abisynii, wniosek Chin co do reformy § 16 paktu L. N. oraz szereg spraw technicznych i administracyjnych.

Wojska gen. Franco schodzą ku morzu

SARAGOSSA. — Korespondent Hawasa donosi, że oddziały armii gen. Aranda porzuciły na odcinku Morella wzgórza Sierra Maestrazgo i schodzą ku morzu. Oddziały te posunęły się o 7 km. Po zapadnięciu nocy operacje nie zostaną przerwane.

SARAGOSSA. — Korespondent Hawasa donosi, że linia wojsk rządowych na drodze z Morella do Vinaroz zostały przerwane na szerokości 15 km. przez armię gen. Aranda. Przeciwnik rofnął się w kierunku Albacacez. Przeprowadzenie tej operacji, która otwiera powstańcom drogę do San Mateo i Albacacez, przyniesie powstańcom podwójną korzyść: 1) rozszerza podstawę dojsia do morza i 2) poważnie zagraża okrażeniem całego pasa, znajdującego się jeszcze w rękach wojsk rządowych

między Teruelem i Montallan, Castello i Morella.

MORELLA. — Armia gen. Aranda

Partyzanci chińscy zaatakowali przedmieścia Szanghaju

SZANGHAJ. — Oddziały partyzantów chińskich zaatakowały niektóre dzielnice przylegające do przedmieść Szanghaju. Doszło w kilku wypadkach do krwawych starć z oddziałami japońskimi. Jak słyhać poza oddziałami partyzantekimi, stać mają w odległości 30 km. od Szanghaju oddziały regularnej armii chińskiej.

Japończycy przeprowadzili w pobliżu Szanghaju, a zwłaszcza wzdłuż linii kolejowej prowadzącej do Hankau prace fortyfikacyjne.

Transport broni sowieckiej dla Chin

HONG-KONG. — Statek angielski „Stanhope“ dotarł po wielu przygodach do Hong-Kongu, wioząc 3-ci transport aeroplanów, czołgów i dział połowych dla centralnego rządu chińskiego. Transport ten załadowany został w Mariupolu, porcie sowieckim nad morzem Azowskim. Transport został natychmiast wyladowany i skierowany do Kantonu.

„Stanhope“ jest 3-cim statkiem, który w ostatnich dniach przybył z ładunkiem materiałów wojennych pochodzenia sowieckiego do Hong-Kong. Jak

przewidywano, ataki na oddziały Morella, zajmując miejscowości u Morella. Około południa oddziały pocią i cze obeszły od północy miejscowości Mateo, które jest prawie otoczone. Południe oddziały, operujące na tym odcinku, oddalone były o niecałe 20 km. od morza.

Nieudana kontrofensywa rządowców

SARAGOSSA. — Hawas donosi: Zacięte walki rozgorzały na różnych odcinkach frontu aragońskiego. Przed nastaniem świtu przypuściły wojska rządowe gwałtowny atak na przyczółek mostowy na rzece Segre, na południowy wschód od Fraga. Zaatakowane zostały również inne przyczółki mostowe, znajdujące się w okolicy miejscowości Balaguer. Wysiłki wojsk rządowych usunięcia powstańców z prawego brzegu Segre okazały się bezskuteczne i po kilkugodzinnej walce wojska barcelońskie zostały po poniesieniu wielkich strat zmuszone do odwrotu.

Dunikowski przenosi się do Szwajcarii

BERN. — Prasa szwajcarska donosi z Rzymu, że Dunikowski, wynalazca sztucznego złota, opuścił nagłe San Remo, gdzie przeżywał od dłuższego czasu i pracował nad swoim eksperymentem. Przyczyną wyjazdu ma być zakaz włoskich władz celnych importu urządzeń instalacyjnych, które belgijskie towarzystwo „Metalux“ oddało Dunikowskiemu do dyspozycji. Wobec tego postanowiło tow. „Metalux“, żeby eksperymenty kontynuował Dunikowski w Szwajcarii, dokąd urządzenia te mają być przeniesione.

Anglia nie pośredniczy

TOKIO. — Przedstawiciel ministerstwa spraw zagr. kategorycznie zaprzeczył pogłoskom, jakoby rząd japoński miał zwrócić się do W. Brytanii z prośbą o pośrednictwo w likwidacji konfliktu chińsko-japońskiego. Wiadomości te, ukazujące się co pewien czas w prasie, są zupełnie bezpodstawne, a tym bardziej wiadomość jakoby wobec gotowości Czang-Kai-Szeka do rokowań japończycy mieli wycofać swoje wojska z Chin.

Nieprawdziwa pogłoska o śmierci Czang-Kai-Szeka

HANKOU. — Urzędowo zaprzeczają doniesieniom japońskim, jakoby w czasie nalotu samolotów japońskich na Hankou zginąć mieli marszałek Czang-Kai-Szek i minister Tu-Sung. Marszałek przebywa w Hankou, a Sung w Hongkongu.

J. I. KRASZEWSKI

Kraków za Łoktka

18) (Powieść historyczna)

— Ja się przed tobą, żołdaku jakis — zawołał Mieczyk — tłumaczyć nie będę. Wiedz mnie do Krakowa do Boskowicza, rozmówię się z nim, po com tu przybył. Tobie wara odemnie!

Smiałe to odparcie niewiele pomogło... żołdactwo zuchwale niewiele na ziemianina godność zważało.

Dowódca krzyknął już był, rozkazując wiązać starego, gdy ten, miecza dobywszy, zagroził, że pierwszemu, co doń przystąpi, łeb utnie.

Czesi, klnąc trochę się wstrzymali, popatrzywszy na siebie.

— Pojadę z wami do Krakowa do browolnie — dodał Topór — ale niech się mnie nikt tykać nie waży!

Napastnicy rozmyślali, nienawyki podbić nikomu.

Nastala chwila ciężkiego jakiegoś milczenia. Topór, który nie chciał być

zmuszony mierzyć się z ladajakimi ciurami, dobył z pod kożucha katekę i rzucił ją na ziemię.

Sam dowódca, opasy, czerwony drab, szybko się po nią pochylił i pod opończę schował.

— Do Krakowa musicie wszyscy z nami, buntownicy! — zawołał.

Odwrócił się do bezbronnego Zbyszka i skinął na ludzi.

— Wiązać go!

Zbita poskoczyła, jakby go bronie chciała, lecz stary dał jej znak, a stara zawołała z płaczem, odeszła do kąta. Sulle tymczasem postronkami, zdjętymi z kołka, skrepowano. Nie mówił nic, ani się opierał.

— Syn twój gdzie? — zapytał Czech.

— Nie wiem — rzekł Zbyszek. — Toć nie dzieciak, ja go na pasku nie wodzę.

Topór spokojnie usiadł na ławie, otoczony strzegącym go żołnierstwem. Drużdy pod pozorem szukania Łoktka, trzęśli cały dworek, zabierając, co pod rękę wpadło.

Widząc to, Zbita łamała ręce, mąż jej stał z rezygnacją starego żołnierza,

dla którego to nie było nowiną. Wiedział, iż w podobnych razach opierać się, żołnierza jątrzyć, niebezpiecznie. Jak w pożarze, musiano ogniowi temu poświęcić, czego uratować nie było można.

Padli zgłodniałi na chleb, na wędlinę, na reszty piwa, cokolwiek gdzie do zjedzenia było, reszty polcia słoniny tnąc w kawały i rozdzielając między siebie.

Marucha i Chaber, wyrostek, tulili się do kątów wylekli, aby razów uniknąć.

Gdy wreszcie przebrało się jadła i napoju, dowodzący krzyknął na Topora, aby na koni siadał. Musiał on, wielki pan, ziemianin stary a poważny, słuchać ciurów i iść rad, że się od wiązania wykupił.

Gdy konia swego dosiadł, włożył go ciasnym kołem, aby się im wykupić nie mógł. Zbyszka na sznurze popędził pieszo, i klnąc a wykrzykując, zwrócił się z Łowczej wprost na Kraków.

Dworek stał ze drzwiami na roścież otwartymi, pusty, jakby go zbójcy nawiedzili, a czeladź nie rychło wzięła się z kątów wydobyć, aby ze Zbitą

razem rozpatrzyć się w stratach, jakie ponieśli.

Gdy gospodyni z ławy się ruszyła, aby do komory zajrzeć, nim do niej doszła, kilkakroć ją siły opuściły. Wlokła się biedaczka i cofała, tak ją serce bolało; wiedziała, że z tego, co nagromadziła z taką troskliwością, mało co, albo nic, nie pozostało.

Z progą dostrzegła całe spustoszenie: rozerwano jej płótna, pochwycono przedzę, statki stały opróżnione.

Ciury obławowały się, ile podźwignąć mogły, aby mieć co na targu sprzedać w Krakowie. Czego nie dopili, nie dojedli i pochwylić z sobą nie mogli, to stratowali, powlewali i zniszczyli. Zbita i Marucha jęczały, coraz nowo wykrzykując boleśnie, zbierając okruchy ganków, łamiąc ręce nad kaluzami porozlewane go piwa i miodu.

Gospodyni kłacz zaczęła dzień i godzinę, które tu tego niezłapanego księcia przyniosły, bo on był przyczyną wszystkiego.

Wkrótce potem Charber z Maruchą poczęli zwolna ład w chacie przywracać, umiatać i zbierać, co gdzie pozostało.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

"Pół wielkanocny" w Austrii
WIEN. — Organizator plebiscydu na terenie Austrii gauleiter Bürckel głosił w odezwie, że życzeniem Kancelarza jest, aby po tygodniach wytężonej pracy i napięcia wszystkich sił w związku z przeprowadzonym plebiscytem, nastąpiły dni spoczynku i przygotowania całej energii politycznej do rozpoczynającej się gigantycznej rozbudowy państwa.

Przeto ogłoszony zostanie do dnia 25 bm. „pokój wielkanocny“ (Osterfriede). W tym czasie zarówno naczelné organy partii narodowo-socjalistycznej, jak i wszystkie jej komórki zaniechają chwilowo swej działalności. Wstrzymane zostają wszelkie zmiany personalne w urzędach państwowych i gminach austriackich, zaś w wypadkach niecierpiących zwłoki zadecyduje bezpośrednio gauleiter.

Zmiany personalne dokonane w okresie od 10 bm. w drodze nieprzeprószonej zostają unieważnione.

Profesor Schmidt oskarżony o spowodowanie powodzi

MOSKWA. — Wybitnemu badaczowi sowieckiemu, prof. Schmidtowi zarzucane są nowe przewinienia. Otóż prof. Schmidt m. in. ma odpowiadać za to, że przy ujściu północnej Dźwiny w rejonie Archangielska nie nakazał we właściwym terminie oczyścić rzeki z zatorów lodowych, co spowodowało wielką powódź, grożącą zniszczeniem 8 km. toru kolejowego i zdruzgotaniem 12 berlinek. Powódź zagraża 4000 waronom przerobionego drzewa, wyładowanego na wybrzeżu.

Kary za płytką orkę w ZSRR

MOSKWA. — Z Dniepropietrowska donoszą: Inicjator płytkiej orki pół bawelnianych w obwodzie dniepropietrowskim, naczelnik wydziału rolnego Chmyzienko został zwolniony ze stanowiska i pociągnięty do odpowiedzialności sądowej, a jego zastępca Burajenko otrzymał nagane. Prokurator obwodowy otrzymał polecenie pociągnięcia do odpowiedzialności karnej tych wszystkich, którzy są odpowiedzialni za płytką orkę.

Komitet partyjny wykluczył Chmyzienkę z partii komunistycznej, nie czekając na wyrok sądowy.

Powietrzna walka 8 oficerów sowieckich z ścigającymi ich samolotami GPU

SZANGHAJ. — Ze strony japońskiej donoszą o walce powietrznej, jaką nad granicą Mandżurii stoczyło 8 zbiegłych oficerów sowieckich z samolotami G. P. U. Oficerowie ci byli mianowicie osadzeni w więzieniu w Chabarowsku i oczekiwali w najbliższym czasie śmierci przez rozstrzelanie.

W nieznanym dotychczas sposób, widocznie przy pomocy z zewnątrz, oficerom udało się wydostać z więzienia i uciec na samolocie w kierunku Mandżurii. Za zbiegami wyruszyło w pościg kilka samolotów G. P. U.

W pobliżu granicy wywiązała się w powietrzu straszliwa walka na śmierć i życie. Samolot zbiegłych oficerów zdołał w ciągu godziny stawić czoło ścigającym go maszynom, z których jedna nawet strącił. Ostatecznie jednak zwycięstwo pozostało po stronie przeważających liczbą samolotów GPU, które strąciły ścigany samolot na ziemię. Zbiegłych 8-miu oficerów poniosło śmierć.

Ze strony agentów GPU, 7-miu zostało zabitych przez strzały ściganego samolotu.

Hoover o swej podróży po Europie

NOWY JORK. — B. prezydent herbert Hoover, powróciwszy z kilkutygodniowej podróży po Europie, w wywiadzie, udzielonym prasie nowojorskiej oświadczył m. in., co następuje:

„Podczas podróży mojej odwiedziłem czternaście państw europejskich i znalazłem raczej ducha defenzywy niż ofenzywy. Żadne z tych państw nie jest gotowe do militarnych kroków zaczepnych. Wielki rozwój środków obronnych w ostatnich dwudziestu latach ogromnie utrudnia wszelką ofenzywę... neu-

tralność posiada w sobie nie mniej dynamiki niż wojna. Nikt dziś przewidzieć nie może, co przyszłość przyniesie, i jakiej taktyki wymagać będzie utrzymanie neutralności. Mimo to nie sądzę, że utrzymanie pokoju jest niemożliwe. Konieczne jest znalezienie nowej równowagi sił w Europie. Liga Narodów zbudowana została na podstawie kolektywnego bezpieczeństwa, co oznaczało porzucenie dawnej europejskiej teorii równowagi sił. Idea utrzymania pokoju za pomocą środków gospodarczych zbankrutowała. Mam wrażenie, że obecnie zbrojenia oznaczają przede wszystkim ustanowienie nowej równowagi sił...“

Zdaniem Hoovera, militaryzacja oraz tendencja ku samowystarczalności, oparte na śrubowaniu taryf celnych, są głównymi przyczynami gospodarczych niedomagań Europy. Znamienne również dla stosunków w Europie jest atmosfera strachu, panująca we wszystkich krajach. W ogóle w całej Europie roi się od trudnych do rozwiązania problemów...“

Brzegi Niagary runęły w odmet

MONTREAL. — Brzegi wodospadu Niagary uległy zmianie. Tym razem stało się to skutkiem obsunięcia się części brzegów, które podmyte wodą i osłabione ostatnim naporem lodów runęły z wysokości 186 stóp do spienionych wód wodospadu.

WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

Lenie walczyć piórem niż mieczem

Skoro arcyksiążę Karol Ludwik został w roku 1668 pokonany przez księcia Lotaryngii, doszło do jego uszu, że jedna z wieśniaczek spod Mannheim zwierzyła się do całego szeregu ludzi następująco: „Będę teraz chochoła dużo gęsi, uważam bowiem za lepsze dla arcyksięcia, by walczył piórem, niż mieczem“

Wówczas arcyksiążę polecił swojemu sekretarzowi dowiedzieć się o nazwisko wieśniaczki, a gdy ten to uczynił, wydał rozkaz następującej treści:

Dopuszczam do łaski wieśniaczkę spod Mannheim i polecam szefowi mojej kancelarii pamiętać o tym, że odtąd wyłącznie prawo dostarczania piór do mojej kancelarii ma wyłącznie ona. Na wykonaniem niniejszego polecenia czuwać będzie dyrektor Wollzogen.

Akt ten wydano w Heidelbergu, dnia 25 sierpnia 1669.

Karol Ludwik“.

Panowie kupują damską bieliznę

Wiele amerykańskich domów towarowych rozesłało pisma do swoich klientów, że będą urządzali w swych sklepach specjalne wieczory, w których będą panom sprzedawać wyłącznie damską bieliznę. W pismach tych, domy podają, że mężczyźni, którzy kupują swoim żonom ubrania, czy części garderoby damskiej, nie grzeszą przy tym wcale gustem i kupione przez nich podarki nadają się przeważnie, do wyrzucenia, względnie do odsprzedania.

Zatem w wieczory specjalnie urządzone przez firmy będą w sklepach specjalni subiekti udzielający panom porad fachowych.

Komunikat

Prywatnej Szkoły Wyższej dla chłopców w Bytomiu!

Podajemy niniejszym wszystkim rodzicom do łask. wiadomości, że nauka w Prywatnej Wyższej Szkole dla chłopców w Bytomiu rozpoczyna się dnia 20 kwietnia rb. rano o godz. 8-mej.

Uczniowie powinni przybyć do Bytomia i zgłosić się w bursach w dniu poprzedzającym naukę t. j. we wtorek dnia 19 kwietnia rb. do godz. 20-ej wieczorem.

Dyrektor

Pr. atnej Wyższej Szkoły dla chłopców w Bytomiu.

Kalendarz zebrań Zw. Polaków w Niemczech

Dzielnicy II

Dnia 23-go kwietnia.

Związek Polaków w N. Oddział Neukölln: Zebranie odbędzie się o godzinie 20.30 przy Thomasstr. 28.

Dnia 24-go kwietnia.

Związek Polaków w N. Oddz. Ob. Schönweide: Zebranie odbędzie się o godz. 15.30 w salce parafialnej przy Rödernstr. 2.

Dnia 29-go kwietnia.

Związek Polaków w N. Oddz. Północ: Zebranie odbędzie się o godz. 20 w lokalu przy Hochstr. 42.

Kalendarz zebrań towarzysów polskich

Dnia 20 kwietnia:

Tow. polsko-kat. na połudn.-wschodzie Berlina. — Zebranie odbędzie się o godz. 8-mej wieczorem w salce parafialnej Najśw. Panny Marii, przy Wrangelstr.

Tow. Szkolne Oświata filia II w Berlinie: Zebranie odbędzie się o godz. 20-tej w lokalu p. Doepnera przy Rigaerstr. 85.

Przybycie wszystkich członków jest konieczne.

Dnia 23 kwietnia:

Towarzystwo Szkolne „Oświata“ filia I przy Krautstr. — Zebranie odbędzie się o godz. 20-ej w Domu Polskim, Dresdnerstr. 52. Przybycie wszystkich członków jest konieczne.

Dnia 24 kwietnia:

Polskie Zjednoczenie Pracy - Oddział Pritzwalk. — Zebranie odbędzie się o godz. 12-ej w południe w „Lepins Konzerthaus“ w Pritzwalk. Uprasza się o przybycie wszystkich członków i obywateli polskich w Pritzwalk i okolicy.

Dnia 23-go kwietnia.

Tow. polsko-kat. pod op. św. Kazimierza w Berlinie: Zebranie odbędzie się o godz. 21-tej w Ochronce, przy Alt-Moabit 73.

Tow. Obywateli Polskich w Berlinie urządza obchód 50-lecia w Domu Polskim przy Dresdnerstr. 52 o godz. 8-mej wieczorem. Po części oficjalnej, zabawa taneczna.

Dnia 24 kwietnia:

Tow. Przemysłowców „Piast“ w Berlinie. — Zebranie odbędzie się o godzinie 8-mej wieczorem w lokalu p. Mudraka, przy Voltastr. 22. Poniedziałek, dnia 11 kwietnia

Polskie Tow. Szkolne w Bremenie: Ważne zebranie odbędzie się o godz. 16-tej w lokalu p. Trzebińskiego przy ul. Gutenberg. Z powodu bardzo ważnych spraw, przybycie wszystkich członków jest konieczne.

Towarzystwo Szkolne „Oświata“ filia 4. w Berlinie. — Zebranie odbędzie się o godz. 20-ej w Domu Polskim Dresdnerstr. 52. Uprasza się o liczne przybycie członkin i członków, ponieważ omawiane będą ważne sprawy.

Komunikaty

We czwartek, dnia 28 kwietnia b. r. będzie koncertował na Beethoven Saal przy Köthenerstr. 32, o godz. 20-tej znany muzyk polski, który dyrygował orkiestrą symfoniczną podczas Wieczorów Ludowych i na I Kongresie Polaków w Niemczech

profesor

Aleksander Sienkiewicz.

Artysta poświęcił ten wieczór Chopinowi. W programie są najwspanialsze utwory Chopina.

Przedsprzedaż biletów znajduje się w Administracji „Dziennika Berlińskiego“ przy Potsdamer Str. 61 oraz w Centralnym Domu Polskim przy Dresdnerstrasse 52 u gospodarza.

Związek Polaków w Niemczech Oddział Senftenberg

zaprasza Rodaków z Klettwitz, Wielkiej Rezi i okolicy na

OBCHÓD KONSTYTUCJI 3 MAJA który odbędzie się w niedzielę, dnia 8-go maja, w Senftenberg, na sali „Weitraube“.

O godz. 10.30 nabożeństwo w kościele parafialnym Senftenberg. — O godzinie 6-tej (18) otwarcie uroczystości. — Po uroczystości zabawa taneczna.

Akademia uroczystości 3 maja odbędzie się w niedzielę dnia 8-go maja br. w Domu Polskim przy Dresdnerstr. Otwarcie Akademii nastąpi o godzinie 20-ej. Towarzystwa polskie prosimy o wzięcie udziału ze sztandarami.

Na powyższą Akademię wszystkich rodaków jak najuprzejmiej zapraszamy. Związek Polaków w N. T. z. Dzielnica II

Związek Polskich Towarzystw w Berlinie.

Towarzystwo Obywateli Polskich w Berlinie

urządza w sobotę, 23. 4. 1938

Obchód 50 Rocznicy

w Domu Polskim przy ul. Dresdnerstr. 52.

Na obchód ten zaprasza się Szan. Towarzystwa z sztandarami i wszystkich Rodaków jak najuprzejmiej. — Początek o godz. 20-ej.

Program radiowy

WARSZAWA

Poniedziałek, dnia 18 kwietnia

8.00 Audycja poranna. — 9.00 Tr. nabożeństwa z Wilna. — 10.30 Muzyka z płyt. — 11.10 „Przyszliśmy tu po dyngusie“ — audycja muzyczno-literacka. — 12.03 Poranek muzyczny. — 13.00 Audycja dla dzieci. — 13.20 Koncert rozrywkowy. — 15.00 „Lyngus, śmigus“ — audycja słowno-muzyczna. — 15.25 Koncert rozrywkowy. — 16.00 „Jak zbójnik Hołowacz biesa zabił“ — słuchowisko. — 16.30 Recital wiolonczelowy. — 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie. — 19.00 „Słynni wirtuozi“ — (18-ta audycja). — 20.15 „Wesoła wdówka“ — operetka Lehara. — 22.30 Muzyka taneczna.

Wtorek, dnia 19 kwietnia:

6.20 Audycja poranna. — 12.03 Audycja południowa. — 15.45 „Rzeczy ciekawe z 5 części świata“ — audycja dla dzieci. — 16.15 Utwory salonowe na 4 ręce. — 17.15 Koncert Orkiestry Wileńskiej. — 18.35 Audycja dla wsi. — 19.00 „Nieśmiertelne książki“ — wiecz 14-ty „Don Juan“. — 19.30 Pieśni transkuskie. — 20.00 Koncert rozrywkowy. — 21.00 Koncert symfoniczny. — 22.00 Muzyka taneczna.

Środa, dnia 20 kwietnia:

6.15 Audycja poranna. — 11.15 Audycja dla szkół. — 11.40 Muzyka. — 12.03 Audycja południowa. — 15.45 „Chwilka pyłań“ — pogadanka dla dzieci. — 16.15 Łódzka orkiestra salonowa. — 17.00 Służba wojskowa jako zawód — odczyt. — 17.15 Muzyka kameralna. — 17.50 „Przygotowanie młodzieży szkolnej do obrony kraju we Włoszech“ — odczyt. — 18.10 Koncert zespołu „Light Opera Company“. — 18.35 Audycja dla wsi. — 19.20 Pieśni w wyk. Janiny Hupertowej. — 19.35 O czynach nierozważnych — mówić będzie prof. Tadeusz Kotarbiński. — 20.00 Muzyka taneczna. — 21.00 Koncert chopinowski. — 21.45 „Nieprzemijający urok poezji“ — kwadrans poetycki. — 22.00 Konkurs chórów regionalnych (1-sza audycja). — 22.35 Muzyka lekka.

Nakładem Dziennika Berlińskiego, Buchdruck-u. Zeitungsverlag G. m. b. H. w Berlinie — Odpowiedzialny za redakcję: Czesław Tabernacki Berlin W 62, Lutherstr. 17 — DA. III 1451 Druk „Sztandar Polski“ G. m. b. H. w Herne